

je toraj na kokoši pazljivo oko imeti in brž ko se zapazi, da kokoš, kar se posebno jarkicam rado prigodi, ne more iznesti, da se ji brž pomaga. Najbolje je v dimu posušena slanina ali špeh, ki se drobno razreže in nekoliko osoli. Ta se kokoši, ktera ne more znesti, predloži, da se ga more nažreti. To rado pomaga. Sol napravi žejo, žival pije mnogo in tako postanejo čreva bolj vlažna in tako se more jajce naprej pomikati. Tudi olje ricinusovo je dobro pa ni vsakokrat na deželi pri rokah.

Pomoček zoper razni mrčes.

Da se mlade rastline mrčesov posebno polžev in bolh obvarujejo, izveden vrtnar priporoča, da se seme pred posejanjem v žveplovem cvetu dobro povalja. Da se žveplena moka semena bolje poprime, se mora seme prej nekoliko z lanenim oljem namočiti in potem z žvepleno moko potrositi. Pravi se, da se vse mrčesje takih rastlin ogiblje, katerih seme je bilo tako potrošeno. To se s tem pojasni, da žveplo pri kaljenji in poganjanji rastlin žvepleno kislino v plinovi podobi v prsti nareja, ki je mrčesju zoperna. Ko bi se ta skušnja potrdila, bila bi ne le vrtnariem, ampak tudi kmetovavcem zelo koristna, ki bi mogli potem razne sadeže posebno repo in repič mrčesja zlasti bolh obvarovati. Omenjamo tukaj, da francoski vrtnarji tudi česnovi sok v ta namen rabijo. Česen se tanko stolče in ta močnik nekoliko z vodo zalije in vse nekaj stati pusti in potem seme v to tekočino namoči. Oster duh, katerega rastline pri poganjanju od sebe dajejo, pre mrčes odganja. Znano je, da ima česen tudi precej žvepla v sebi.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Na delo!) V enej zadnjih sej v državnem zboru se je graški poslanec dr. Rechbauer predrznil, vse, kar je slovenskega, neizrečeno psovati. Rekel je, da Slovenci slovenskega jezika ne razumejo, nego samo „bindiše Sprache“. Naš velespoštovani poslanec gosp. dr. Vošnjak mu sicer ni odgovora dolžen ostal, vendar bi zelo dobro bilo, da bi se slovenske občine oglasile proti temu s tem, da bi naše poslance podpirali z določenim številom prošanj, in to je, kar mi na srci tiči in me je napotilo, pero v roko vzeti. Slovenski časniki vedno prinašajo imena tistih občin, katere prošnje državnemu zboru za priznanje slovenskega jezika v šoli in uradu pošiljajo. Kje ste pa občine Ljutomerskega okraja? Ta okraj šteje 44 občin, vse so narodne, vsikdar so bile na prvem mestu, zdaj se še pa ni nobedna oglasila. Napravite vsaj nekatere prošnje, in naj se predstojniki vseh občin podpisajo. Ne čakajte, dokler ne bo prepozno. Stegnite roke, kedar je čas. Narodnjak.

Od Šavnice. (Nova šola.) Vstanovila se je pri nas nova občinska šola na Šavnici. Ne dā se tajiti, da je te šole treba bilo, kajti otroci

šavniške občine so imeli v farno šolo po 1 $\frac{1}{4}$ do 2 uri hoda, in tudi vse druge bližnje šole, kakor Apačka, Aninska, Negovska, so črez eno uro oddaljene. V obče imajo farani razprostrane sv. Peterske fare prav daleč v farno cerkev, ki stoji na konci fare tik mesta Radgone. — Za novo šolo se je nakupil hram in okolo hrama ležeče posestvo nekdanj premožnega, zdaj pa na kant prišedšega kmeta. — V to novo šolo so vsolane občine Šavnica, Plitvički vrh, nekaj Lastomersko-Zbigovske, in nekaj Poličke. — Volil se je že tudi šolski svet. Šavniška občina je volila izmed sebe 3 narodne, v občini stanujoče može; enako tudi Plitvički vrh enega; Lastomerska-Zbigovska pa in Polička ste se čudno obnesli; volili ste vsaka moža, ki ima v občini sicer gorice, stanuje pa v mestu Radgoni. Lastomerska-Zbigovska je volila direktorja meščanske šole, g. Stoperja, Polička pa g. Antauer-ja, glažarja. Omenim, da ste te dve občini tudi v sv. Peterski šolski svet ravno ta dva moža volili. — O Zbigovci in Poličani! ali nimate za šolski svet moža, ki med vami stanuje? Ali pa vam je tako malo mar za šolo? Mož med vami bivajoč, izvoljen v šolski svet, bi vam zamogel včasih poročati, o čem se je govorilo, kaj sklepalo v šolskem svetu, kako pa vam bota poročala moža v mestu bivajoča vašega slovenskega jezika nevesča? — Ne dvomim, da sta ta dva moža zavzeta za vse dobro, kot takima pa jima priporočjem, naj svojo veljavnost obrneta za odstranjenje krivice na šoli, ki jima bližje stoji, namreč v Radgonski šoli za veške občine. Otroci to šolo obiskajočih je polovica slovenskih, pa čujte in strmite! slovenski otroci se niti slovenski brati ne učijo. Je to enakopravno? je to pravica?!

Od Mislinje (Božji rop — slabe šole.) V kratkem času so v Šlov. graškem okraju roparji dve cerkvi okradli. Najpred so vtrgali v cerkvo sv. Miklavža pri Vodriži; 17. marca t. l. po noči pa v farno cerkev sv. Ponkracija v Starem trgu. Pri sv. Ponkraciji je tatovom njih zlobno delo precej lahko prišlo; cerkev na visokem bregu je, izvzemši eno pohištvo, od stanovanj oddaljena. Lopovi so prelomili vrata, ki peljejo na „sv. stopnice“; od tam so dospeli v notranje cerkveno poslopje. V dobro zaklenjen zagrad so vlomili s črtalom, katero so si izposodili pri nekem posestniku v okolici. — Pobrli so 1 lepi kelih. 2 pateni in nekoliko srebrnine, v kateri so bile svetinje. En kelih se grabežem ni dopadel, ker pustili so ga, in zanesli pred veliki altar, kamor so zložili posode, ki niso bile iz srebra ali zlata. Tabernakel so pustili pri miru, čeravno so imeli ključ do tistega. Zraven tega še so pobrali denar iz dveh škrinje, kakih 15 do 20 gold. milošnje, ki se je pri slovesnosti pretekli petek nabrala. Kdo so bili in od kod ti cerkveni tatovi, se ne vé. Nekteri sumničijo, da so bili Judi; vsaj lazili so ti sitneži slednje dni v naši okolici, in potem

zginoli. — Tu po občinah nabirajo prošnje za vpeljavo slovenščine v srednje šole in urade. Daj Bog, da bi se naše pravične želje kmalo uresničile. Razmere naše Stari trg-Slov. graške ljudske šole so tako neugodne, in pravi odreji in odgoji otrok tako nasprotni, da se sme šteti v tem oziru naša ljudska šola med najrevnije cele okolice. A tega ni kriva toliko šolska postava, tudi gosp. učitelji ne, saj zvečinoma ne — temuč način, po katerem je naš šolski okraj sestavljen. Nemčuri se na vse kriplje. Pred kratkim sem srečal šolarja, malega fauteka s težkimi cokljami na nogah. Eden izmed nju, ko se je bil z rokavom od desne in leve strani pod nosom obrisal, me pozdravi: „kis di hant“. Ubogo dete! ubogi starši, ki s tolikimi stroški šole vzdržujejo! Dresirajo se, kakor lovski psički na nekatere tuje besede. Zarad tega ne morejo šole pri praktičnem kmečkem ljudstvu potrebnega spoštovanja najti, ker se tisto uči, kar kmetu ne koristi, kar pa mu pomaga trdi črni kruh služiti tisto se odpravlja in zatiruje.

Iz Podsrede. (Nove orglje. — Trsna uš. — Peticija.) Na tiho nedeljo je tukaj pri podružni cerkvi Matere božje sedem žalosti na tako zvanih „starih gorah“ nad trgom vsako leto velik shod. Cerkvena ta slovesnost bila je letos povzdignena še zavoljo novih orgelj, ki so jih prišli blagoslovljati čast. g. dekan J. Bosina. Po blagoslovljenji so sami tudi pridgovali. Nove orglje, ki imajo 9 spreminov ali registrov, so delo domačega umetnika gosp. Janeza Nareksa. Po sodbi strokovnjakov priča to novo delo zopet o izvrstnem talentu široko po Slovenskem znanega umetnika; in na drugej strani smemo ponosni biti, da premoremo Slovenci tudi v tej stroki kaj sami iz sebe in da nam ni treba vsakokrat pri ošabnih sosedih pomoči iskati. Pretečeni četrtek, 23. t. m., bilo je napovedano v Kozjem podučno predavanje o „trsnej uši“, o mrčesu, ki je vkljub svojej majhnejši postavi v najnovejšem času tako grozno veliko škode napravil. Pozvali so se bili k temu nauku vsi večji vinogradni povestniki in sploh kdor se za to zanima. In ko je bila sobana, kjer se je imelo podučevati, že natlačena in polna poduka želnih poslušalcev, skoro samih kmetov, gosposkih ali drugih, ki so umeli razen slovenskega še nemški jezik, ni bila tretjina — nastopi neki g. J... H..., ter začne razlagati o „slavnej“ uši filokseri — v nemškem jeziku!! Le slovenskega jezika zmožni poslušalci, katerih, kakor rečeno, je bilo več, ko dve tretjini, so čakali in čakali, da se bode učeni nemški gospod vendar enkrat tudi še njih usmilil, ter jim milostivo tudi v domačem jeziku posedal, kako razupitemu mrčesu v okom priti, saj zato so bili prišli, da bi se dali podučiti, in saj se je ta nauk plačal tudi z denarjem, ki je prišel iz slovenskih žepov — a čakali so zastoj do konca! Razumeli niso ničesar od cele „filokserne“ pridige, in domov gredočim je ostala v glavi samo beseda

„rep-lauss“. Ko so zvedeli, da pomeni „laus“ toliko, kakor uš, mislili so si, da mora biti to taka uš, ki ima „rep“! — Tudi tukajšnje tri občine: Podsreda, Križe in Gorjane, odposlale so skupno peticijo po gosp. dr. Vošnjaku na državni zbor, naj se uvedejo slovenske srednje šole na slovenskej zemlji in naj dobi materni naš jezik po zakonodavnej poti veljavnost pred sodnijami, oziroma, naj se ustanovi c. kr. nadšodnja v Ljubljani za vse slovenske okraje.

Iz Radgone. (V pojasnjenje.) Da je težavno za kateheta, v šolah podučevati, v ktere so všolani slovenski in nemški otroci, bo vsak priznal. Ta težaven stan pa se katehetu nikakor ne olajša, ako mu drugi nedopričanih krivic očitajo, kakor se ubogemu Radgonskemu katehetu godi po dopisu „od slovenske Mure“ v št. 10 „Slov. Gospodarja“. Med tem dopisnik piše tako-le: V Radgoni pa tudi kateheti učiteljem pomagajo. Pravili so mi učenci sami, da nijedne besedice ne slišijo v svojem maternem glasu itd. Vendar resnica je, da slovenski otroci v prvem razredu ravno toliko v slovenskem jeziku odgovarjajo, kakor nemški v nemškem; da se v drugem in tretjem razredu slovenskim otrokom razlaga katekizem v slovenskem, in nemškim v nemškem jeziku.

J. Muršec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar imeli so te dni preimenuitne goste; ruskega carja brat, veliki knez Vladimir, je z bolno ženo svojo na potovanji v Italijo mudil se nekaj dni na Dunaji na cesarskem dvoru, ter bil sijajno in prijazno sprejet. Liberalnim listom to ni po volji, ker vidijo, da iz od njih zelene vojske zoper Ruse ne bode nič. Solze očijo pa isti listi, da izostane potovanje cesarja in cesarice v Italijo; kajti nesramni Italijani hočejo, da bi naš vladar italijanskega kralja moral obiskati v Rimu in tako mu prav dati, da je papež oropan. — Vstaja v Krivošijah in Hercegovini je toliko zadržana, da se vstaške čete drobijo in v planine zgnubljajo; vendar je treba za daljno varnost postaviti več trdnjav in napraviti ceste. Da se potrebnih denarjev dovoli, pozval je cesar delegacije na den 15. aprila t. l. v Dunaj. — Državni zbor je sprejel zakon o poštah hranilnicah in zborovanje odložil do 18. aprila t. l. Gosposka zbornica je odobrila pozvišano colmino na petrolej, in državni proračun. Poslanca slovenska, dr. Tonkli in dr. Poklukar, izdelujeta črtež postave zastran slovenskega uradovanja. — Ogerski državni zbor razpravlja vojaško postavo; sprejet je velevažen dodatek: posestnik, ki ima na gruntu oskrbovati 5 ljudi, postavi se v namestovalno rezervo in se pozove pod puško le, če nastane vojska. — Hrvti trpijo vedno hujše pomagjarovanje; na železnicah in